

**Multiple narration in
Faulkner's *As I Lay Dying*
and Livaneli's *One Cat, One
Man, One Death***

**Faulkner'ın *Döşegimde
Ölürken* ve Livaneli'nin *Bir
Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*
adlı çalışmalarında çoğul
anlatı**

Fırat Yıldız¹

Abstract

This study focuses on Faulkner's *As I Lay Dying* and Livaneli's *One Cat, One Man, One Death* with respect to the narration technique. This technique has been effectively used following the literary movement of Modernism. Both authors employ multiple narration successfully, with certain similarities and differences in the application of the technique. It is a fact that multiple narration gives the reader the opportunity to evaluate works of fiction from different perspectives, and these perspectives deepen the meaning of a novel. Faulkner uses fifteen different characters as narrators in *As I Lay Dying*. However, Livaneli confines his novel, *One Cat, One Man, One Death*, to two narrators. The application of this technique attracts the attention of the literary consumer to both studies.

Keywords: Faulkner; Livaneli; modernism; multiple narration

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu çalışma Amerikan Edebiyatının önemli isimlerinden biri olan William Faulkner'ın *Döşegimde Ölürken* adlı çalışması ile Türk Edebiyatında önemli bir isim olmaya başlamış olan Zülfü Livaneli'nin *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm* adlı çalışmasını anlatı tekniği açısından ele almaktadır. Bu teknik yirminci yüzyılın başında modernizm edebi akımıyla birlikte daha etkin bir şekilde kullanılmaya başlamıştır. Her iki yazar da romanlarında çoklu bakış açısı tekniğini başarılı bir şekilde uygular. Faulkner'ın yapıtındaki çoklu anlatı ile Livaneli'nin çoklu anlatısı arasında paralellikler olduğu gibi farklılıklar da bulunmaktadır. Bu çalışmalardaki çoğul anlatı okuyucuya romandaki konuları çoğul bakış açısı ile değerlendirme olanağı sağlaması bakımından romana derinlik kazandırır ve olaylar örgüsünü farklı açılardan değerlendirme şansı verir. Faulkner, *Döşegimde Ölürken*'de, roman karakterlerinden on beş kişiyi anlatıcı olarak ön plana çıkarırken Livaneli, *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*'de iki anlatıcıyla yetinir. Çoklu anlatı tekniğinin uygulanması sonucu her iki çalışma da edebiyat tüketicisi tarafından dikkat çekici bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Faulkner; Livaneli; modernizm; çoğul anlatı

¹Yrd. Doç. Dr., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Edebiyat Fak. Dil Bilimi Bölümü, fyildiz@yyu.edu.tr

Giriş

Bu çalışma Amerika Edebiyatında Modernizmin öncülerinden olan Faulkner'in *Döşegimde Ölürlen* adlı çalışmasıyla Livaneli'nin *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm* adlı çalışması arasında anlatı tekniği açısından bir karşılaştırmayı amaçlar. Bu çalışmalarda çoklu anlatı tekniği uygulanmıştır. Çoklu anlatı tekniğinde yazar, tek bir ana karaktere odaklanmak yerine iki veya daha fazla karakterin anlatıya katılmasını sağlar. Faulkner'in yapıtındaki çoklu anlatı ile Livaneli'nin çoklu anlatısı arasında paralellikler olduğu gibi farklılıklar da bulunmaktadır. Bu çalışmalardaki çoğul anlatı okuyucuya romandaki konuları çoğul bakış açısı ile değerlendirme olanağı sağlaması bakımından romana derinlik kazandırır ve olaylar örgüsünü farklı açılardan değerlendirme şansı verir. Farklı karakterlerin anlatıya karışması okuyucunun karakterler ve olaylar arasındaki ilişkileri anlamak için daha çok çaba harcamasına neden olabilir. Bu bir kazanım gibi görünse de çok fazla ana karakterin ortaya çıkması ayrıntılı karakter değerlendirmesini zorlaştırabilir. Çünkü bu durumda karakterlerden daha çok hikâye edilen konu ön plana çıkar. Bu çalışmada ilk olarak Faulkner'in *Döşegimde Ölürlen* adlı yapıtı üzerinde durulacaktır.

Tartışma

Amerikan modernist yazarların önde gelen isimlerinden olan Faulkner, modernist akımının anlatı tekniklerinden olan bilinç akışı ve çoklu anlatı yöntemlerini *Döşegimde Ölürlen*'de başarılı bir şekilde uygular. Faulkner bu çalışmada çok yalın bir olayı ele alır. AnseBundren'in eşi olan Addie, ağır bir rahatsızlığın sonucu olarak ölüm döşeginde olan bir hastadır. Roman, Addie'nin ölümü ve öldükten sonra kırk mil uzaklıktaki Jefferson'a gömülmesi üzerine kurgulanır. *Döşegimde Ölürlen*'in kurgusu oldukça kısa ve basit olay etrafında çerçevelenirken, bu romanın yirminci yüzyıl Amerika'sının en büyük başarılarından biri olmasını sağlayan önemli nedenlerden biri Faulkner'in kullanmış olduğu anlatı tekniğidir.

Faulkner'in bu çalışmasında, roman karakterlerinden on beş kişinin anlatıcı olarak ön plana çıktığı görülmektedir. Bu anlatıcılardan yedi kişi aynı ailenin bireyleridir. Çalışmada farklı karakterlerin olayları kendi ölçütlerine göre aktarmaları romana farklı bakış açıları sağlamasına karşın, romana nesnellikten uzak öznel bir hava kazandırır. Herhangi bir karakterin anlatıya karışması, o karaktere daha dikkatli bir bakış durumunu ortaya çıkarır. Bu konuda Hale, iç monologlar sayesinde bir karakterin kendi var olduğu gerçekliğiyle anlaşılmasını sağladığını

savunur.² Okuyucu bu şekilde bazen bir çocuğun, bazen bir yaşlının, bazen bir genç kızın bakış açısından olaylara bakma olanağını elde eder. FitzSimmons, Faulkner'in bu yaklaşımla hangi karakterin hangi konuda ne bildiğini irdelemeyi amaçladığını savunur.³ Bazı eleştirmenler bu anlatıcı karmaşasının tutarlı bir sonuca varmayı engellediğini savunur.⁴ Anlatıcıların sayıca çokluğu anlatı karmaşasına neden olabilir ama anlatıcı karmaşası olması esasında söz konusu çalışmayı daha ilgi çekici bir yapıya sokar.

Döşegimde Ölürlen elli dokuz bölümden oluşmasına karşın bu bölümlerin on dokuzu aynı karakterin, Darl'ın bakış açısından aktarılır. Romanın ilk bölümlerinde Darl karakteri diğer karakterlere göre daha nesneldir. Olayları olduğu gibi aktarır. Romanın üçte birini aktaran kişi olarak Faulkner'in anlatıcı olarak gözde karakteri olduğu düşünülebilir. Bu durum romanın sonlarına doğru Darl'ın akıl sağlığını kaybetmesine kadar devam eder.

Faulkner, romanda yerine göre birinci tekil bakış açısını gözlemci bakış açısına çevirir. Bunun en belirgin örneği Darl karakterinde görülür. Çalışmanın on ikinci kısmının anlatıcısı olan Darl, Jewel ile birlikte biraz para kazanmak üzere evden uzaklaşır. Evden uzakta olmasına karşın evde olan olayları sanki oradaymış gibi bütün canlılığıyla okuyucuya aktaran kişi yine Darl olur. Bu bağlamda, Darl, bir kâhin gibi bulunmadığı bir ortamda gerçekleşen olayları oradaymış gibi aktarması anlatıcı bakış açısındaki kaymalarla sağlanır. Bu bölümde mekânsal bir geçiş de söz konusudur. Darl evde gerçekleşen olayları betimlerken yeri gelince manzara değişikliği olur ve gerçekte bulunduğu diğer ortamı da betimler. Aynı anda iki farklı yerde gerçekleşen olaylar Darl'ın bilinç akışında okuyucuya aktarılır. Bu mekânsal kaymaların olduğu kısımların betimlemesi italik yazıyla kaleme alınır. Yukarıda belirtildiği üzere on ikinci bölümde Darl olay yerinde bulunmamasına karşın Addie'nin ölmüş olduğunu okuyucuya bildirir. Bu durumun bir benzeri on yedinci bölümde de gerçekleşir. Darl yine olay yerinde değildir ve Addie için yapılan cenaze hazırlıklarını okuyucuya gözlemci bakış açısıyla aktaran kişi olur. Darl'ın bu durumu sorgulayan bir tutum takındığı gözlemlenir; "Ne olduğumu bilmiyorum. Olup olmadığını bilmiyorum".⁵ Palliser'e göre aslında

²Hale, Dorothy J. (1989). "As I Lay Dying's" Heterogeneous Discourse. *NOVEL: A Forum on Fiction*, Cilt. 23, No. 1 Duke University Yayını, 1989, s. 5-23.

³FitzSimmons David S. (2003). I See, He Says, Perhaps, On Time: Vision, Voice, Hypothetical Narration, And Temporality In William Faulkner's Fiction. Doktoratezi. The Ohio State University, s. 253.

⁴Kerr, Elizabeth M. (1962). "As I Lay Dying" as Ironic Quest. *Wisconsin Studies in Contemporary Literature*, Cilt 3, No. 1 Smith Reynolds Library, s. 5-19.

⁵Faulkner, W. (2011). *Döşegimde Ölürlen*. Çev. Murat Belge, İletişim Yayınları.

Darl'ın kimlik duygusu diğer insanlara bağlıdır ve onun var olduğuna inanmaları durumunda kendisinin var olacağına inanır.⁶ Bu tür zorlama yorumlar Darl'ın durumundaki karmaşanın sonucudur. Bu duruma çok farklı bir yaklaşım ise Simon'un yorumudur. Darl'ın diğer karakterlerin kafasına girip çıkmasını, bir kâhin gibi başka bir yerde olanları aktarmasını, Darl'ın bazı yerlerde yazarın yerine geçtiği düşüncesiyle savunur.⁷ Bu yorum Darl'ın durumunu daha anlaşılır kılan daha gerçekçi bir yaklaşımdır.

Romanın on üçüncü bölümünü aktaran karakter ailenin en küçük bireyi olan Vardaman'dır. Bu bölümde kullanılan cümleler, karakterin bilinç akışı, söz konusu kişinin küçük bir çocuk olduğu sonucunu doğurmaktadır. Vardaman'ın anlatıcısı olduğu on dokuzuncu bölüm de tek bir cümleden oluşmaktadır. "Annem bir balık".⁸ Vardaman, annesini bir balıkla özdeşleştirir. Tebbetts'e göre bu annesine doğal yolla tekrar bağlantı kurmak istemesinin sonucudur.⁹ Balığa çıkınca onu yakalayabilecek ve bu şekilde tekrar annesine kavuşacaktır.

Faulkner'in *Döşegimde Ölürlen*'inde estetik anlatım olarak ön plana çıkan karakter Darl'dır.

Önümüzde yoğun, karanlık akıntı koşuyor. Sonsuzlaşan ve sayısızlaşan bir mırıltıyla bir şeyler anlatıyor bize; sarı yüzeyi, kocaman ve canlı bir şey tam altından bir kıpırtılık uyuşuk bir atıklıkla davranıp sonra hafifçe uyuklamaya dalıyormuşçasına yüzey boyunca bir an için sessiz, süreksiz ve derin bir anlamlılıkla akarak solgunlaşan, anafolar halinde gamzeleniyor.¹⁰

Romanda bu ölçüde betimleme yapan başka bir karakter bulunmamaktadır. Diğer karakterler içinde saldırgan, kendi sorunlarına odaklanmış, estetikten uzak olanların anlatısıyla kıyaslama yapınca, Darl'ın anlatıda kullandığı estetik tarz hemen göze çarpmaktadır. Jewel saldırgan bir yapıya sahiptir. Anse'in cahilliği, DeweyDell ve Cash gibi karakterlerin de kendi sorunlarına odaklandıkları gözlemlenir. Bu karakterler içinde Darl'ın daha yüksek bir duyarlılığa sahip olduğu açıktır.

⁶Palliser, C. (1986). Predestination and Freedom in *As I Lay Dying*. *American Literature*, Cilt. 58, No. 4 Duke University Yayınları, s. 557-573 .

⁷Simon, John K. (1963). What Are You Laughing at, Darl? Madness and Humor in *As I Lay Dying*. *College English*, Cilt. 25, No. 2 National Council of Teachers of English Press, s. 104-110.

⁸Faulkner, W. (2011). *Döşegimde Ölürlen*. Çev. Murat Belge, İletişimYayınları.

⁹Tebbetts, T. (2011). Postmodern Faulkner? Father Lie and Mother Death as Disruptions of the natural and Symbolic Orders in *As I Lay Dying*. *Philological Review*, Cilt. 37 No 1, s. 35-47.

¹⁰Faulkner, W. (2011). *Döşegimde Ölürlen*. Çev. Murat Belge, İletişimYayınları.

Faulkner, romanda karakterlerin anılarını kullanarak sık sık geri dönütler kullanır. Bu durum olayların eskiye dayalı detaylarını ortaya çıkararak daha anlaşılır olmasını sağlar. Addie'nin evinden uzakta gömülmek istemesi ve bu sürecin uzun bir zaman alması, o zamanın anlayışına aykırı bir durum olduğu, yine romandaki dindar karakterlerin tepkilerinden anlaşılır. Addie, romandaki geleneksel kadın tipinden farklı bir yapıya sahiptir. Cora, çektiği bütün acılara karşın ailesine bağlı bir kadın portresi olarak ortaya çıkarken, Addie'nin aile bağlarını fazla önemsemediği, evinden uzak bir yere gömülmek istemesinden anlaşılır.

Bundren ailesi bireyleri anlayış ve yaklaşım olarak birbirlerinden oldukça farklı bireylerdir. Farklı karakterlerin buldukları ortak bir nokta vardır. Bu ortak yaklaşım, Addie'nin gömülmek üzere tabutunun Jefferson'a götürülmesidir. Bütün olumsuzluklara karşın kararlılıklarında bir esneme olmaz. Bu süreçte mantıklı hareket eden, nesnel olan tek kişi, Darl olur. Olaylar geliştikçe bu durumda tersine işleyen bir süreç gerçekleşir. Darl'ın saldırganlaştığı ve nesnellikten uzaklaşmaya başladığı görülür. *Döşegimde Ölürlen*'in sonlarına doğru konakladıkları bir ahır kundaklaması tamamen kontrolden çıktığını gösterir. Darl'ın en son anlattığı bölümde bu durumu destekler bir yapıdadır. Darl, bu bölümü, kendisini dışarıdan gözlemleyen bir bakış açısı ile betimler. Bu noktadan sonra romanın ana anlatıcısı Cash olur. Cash, Darl'dan sonra ikinci nesnel karakterdir. Darl'ın kontrolden çıkmasından sonra olayları okuyucuya nesnel olarak aktarma görevini Cash üstlenir.

Daha önce belirtildiği gibi Faulkner'in bu çalışması yalın bir olay üzerine yapılandırmasına karşın kullanmış olduğu anlatı tekniği sayesinde çok can alıcı bir havaya bürünür. Bir tek olaya birçok bakış açısıyla bakınca okuyucunun gerçeklik hakkında kuşkuya düşmesi kaçınılmaz olur. Bir karakterin en büyük endişesi bir başkası için önemsiz bir durum olmaktadır. Bu anlatı tekniği sayesinde okuyucu, bir olay çerçevesinde her karakterin endişelerini, duygularını ve heyecanlarını yakından gözleme şansı elde eder. Bu durum romana akıcılık kazandırmaktadır. Genel yaklaşımın aksine Urgo, *Ses ve Öfke* ile değil asıl *Döşegimde Ölürlen* ile Faulkner'in çiraklıktan ustalığa geçtiğini savunur.¹¹ Bu romana yıllar boyunca süregelen ilgi, bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Bu çalışmada ikinci olarak ele alınacak roman, *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*'dür. Faulkner'in bu çalışmasında on beş anlatıcı kullanmasına karşın Livaneli, kendi romanında iki anlatıcı kullanır. Anlatıcı sayısının az olması romanın akıcılığında bir şey kaybetmesine neden olmaz. Olaylara iki farklı bakış açısı okuyucuda heyecan uyandırır. Romanın ilk anlatıcısı aynı zamanda roman kurgusu

¹¹Urgo, Joseph R. (1988). William Faulkner and the Drama of Meaning: The Discovery of the Figurative in as "I Lay Dying". *South Atlantic Review*, Cilt. 53, No. 2 South Atlantic Modern Language Association Yayınları, s. 11-23.

çinde romanın yazarıdır. On üç bölümden oluşan romanın her bölümünden sonra 'elyazmaları' başlığı altında italik olarak yazılan kısımlar ikinci anlatıcıya aittir. Bu bölümleri anlatan kişi ise romanın kahramanı olan Sami adlı karakterdir. İkinci anlatıcı, birinci anlatıcının aktardıklarını onaylama veya yalanlama ile birlikte anlatılanların içeriğine zenginlik katmak gibi bir görev üstlenir. Bu durum, okuyucunun birinci anlatıcının anlattıklarının gerçekliği konusunda bir önyargı beslemesine neden olur. Aslında her iki kısım aynı karakterin etrafında gerçekleşen farklı olayları ele almaktadır. Başka bir deyimle romanda iki farklı roman vardır. İkinci kısmın temellendirildiği esas konu, birinci kısımda hiç gündeme alınmaz. Birinci kısım bir polisiye roman havası taşıırken, ikinci kısım bir aşk romanı şeklinde kurgulanır.

Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm Livaneli'nin ifadesiyle üstünde çeyrek asır emek harcadığı bir yapıttır.¹²Birçok farklı ülkede ve farklı dillerde yayınlanmasına karşın Livaneli'nin tekrar ele aldığı, bazı değişiklikler yaptığı bir çalışmadır. Bu çalışmada romanın son şekli ele alınmıştır. Romanın ilk bölümünde yazar, Sami'yi İsveç'e siyasi mülteci olarak yerleşen ve dokuz yılını burada geçiren bir karakter olarak betimler. Birinci bölümün sonundaki elyazmaları bölümünde romanın kahramanı Sami, yazarın yazdıklarını tekrar ele alır. Yazarın gerçeklere genel olarak sadık kaldığını ifade etmesi, yeri gelince gerçeklerden sapıp kurguya başvurduğunun bir göstergesidir. Bu yaklaşımla birinci anlatıcının güvenilirliği, okuyucu tarafında sorgulanır bir nitelik kazanır. Bu anlamda okuyucu yazarın yazdıklarının gerçekliğinin onanması için elyazmaları kısmını okuma beklentisi içine girer. Bununla birlikte elyazmaları, okuyucunun yazar hakkında da bilgi sahibi olmasını sağlar. Romanın kahramanının, yazar hakkında psikolojik değerlendirmeler yapması, okuyucunun merakını uyandırmakla birlikte romanı daha çekici hale getirir. *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*'ün başlangıcında okuyucunun, Sami karakterinin yaşadıklarıyla ilgili merak duygusu uyanırken, elyazmaları bölümüne geçince, okuyucunun merak alanına yazar da girer. Bu romanda, iki yazardan birincisinin edebi yönü ağır basar. Sami'nin yazım tarzı daha çok yazarın anlatımını açıklama yönündedir.

Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm'de yazar yeri gelince kendi gözlem ve duygularını olayın kahramanına atfeder. Sami'nin yeraltı treni istasyonundaki gözlemleri ve bu manzara karşısında hissettikleri kendi duygu ve düşünceleri değildir. Bunlar tamamen yazarın kendisine aittir. Bu durum yazarın kendisini romanın kahramanı ile özdeşleştirmesinin sonucudur. Yazarın kendisi, bir öğretmen çocuğudur fakat kahramanını öğretmen çocuğu olarak ortaya koyar. Bu durum yazarın anlatısını nesnellikten uzaklaştırır. Yine kahramanın yabancı bir kadına âşık olması olayı, kahraman

¹²Livaneli, Z. (2001). *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*, Doğan Kitap Yayınları.

tarafından yalanlanır. Romanın kahramanı da bu durumlar karşısındaki rahatsızlığını ifade eder. Sami kendisiyle ilgili gerçeklerin basite indirgenmesinden rahatsız bir tutum içindedir. İki anlatıcı arasında bir anlatı çatışması ortaya çıkar. Her iki taraf da bir diğerrinin tarzı karşısında rahatsız durumdadır.

Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm'deki 'kedi' ögesinin gizemi yine elyazmaları kısmında ortaya çıkar. Bu durum romanın yazar tarafından yazılan kısımlarında üzerinde durulmayan önemli noktalardan biridir. Sami kediyi kendisine sığınmış bir hayvan olarak aktarır. Bu kediden etkilenip yaşam felsefesini bu kedinin umursamazlığı üzerine inşa eder. Artık insanlara uzak, denetimli, soğukkanlı ve güçlü bir insan olma çabası içindedir. Romanın sonlarına doğru aslında böyle bir kedinin var olmadığı anlaşılır. Sami'nin yolda çarptığını sandığı geyik ve hastane koridorunda gördüğünü sandığı babası gibi, bu kedi olayı da bir yanılısamadan ibarettir. Roman bu yönleriyle postmodern roman özelliklerini sergilemektedir.

Yazarın, Sami karakteri hakkındaki diğerr bölümden farklı olarak ele aldığı bir konu da Sami'nin politik bir kimliğidir. Daha önce belirtildiği gibi romanın her iki kısmı birbirinden farklı birer konu üzerinde temellendirilir. Birinci bölümde Sami karakteri politik bir kimlikle ön plana çıkarken, elyazmaları bölümünde duygusal yönüyle ön plana çıkar. Elyazmaları bölümünde Sami, sevdiği kişiyi kaybeden ve bu durum karşısında hayatı altüst olan bir karakter olarak ortaya çıkar ve Sami'nin yazdığı bölümler bu konu çerçevesinde gelişir. Yazarın yazdığı bölümlerde bu konu hiç gündeme gelmez. Bu yönüyle roman, madalyonun farklı iki yüzünün bir araya gelmesini sağlar. Yazarın yazdığı kısımlar olayların dış yüzeyini betimlerken, Sami'nin yazdığı kısımlar olaylara iç bakış açısını kazandırır. *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm* bu yönüyle kendine özgü bir bütünlük kazanır ve bu durum, romanı, okuyucu için daha akıcı kılar.

Yazarın yazdığı her bölümün arkasından verilen elyazmaları bazen birbirinden farklı konuları ele alır. Okuyucu her okuduğu bölümden sonra elyazmaları kısmında okuduğu bölümün daha nesnel bir açıklamasını okuyacağı beklentisine girer. Ama bu her zaman geçerli olan bir durum değildir. Üçüncü bölüm sonundaki elyazmalarının üçüncü bölümle ilgisi yoktur. Burada Sami âşık olduğu kişiyle ilgili bilgi vermeyi tercih eder. Faulkner'da olduğu gibi Livaneli de romanında tek cümlelik bir bölüme yer verir. Dördüncü bölümdeki tek bir cümleden oluşan soruya, bu bölümün sonundaki elyazmaları kısmında romanın kahramanı yanıt verir. Bu yönüyle iki kısım iç içe geçer. Yazarın yazdığı bölümler Sami'nin yazdıkları kadar can alıcı, sıcak ve heyecan verici değildir. Sami'nin yazdıklarında okuyucuya doğrudan bir yöneliş durumu varken, yazarda daha genel bir tarz ön plana çıkar. Üçüncü bölümde elyazmalarıyla kopan bağ, yedinci bölümde tekrar bir araya gelir.

Elyazmaları bazen de iki bölüm arasında bağlantıyı sağlayan aracı konumuna gelir. On ikinci bölümün, romanın bütünlüğüyle pek ilgisi olmadığı görülür. Bu nedenle olayın kahramanı bu bölüm sonuna elyazması koymayı gereksiz görür. *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*'ün son bölümünde yazar eski bakanın öldüğünü ifade ederken, Sami bu sonucu da yalanlar. Yazarın romana uygun bulunduğu heyecan verici sonuç da gerçeğe ilgisizdir. Yazarın konu üzerine inşa ettiği kurgular Sami'nin müdahalesiyle bozulur. Sami'nin elyazmaları olmadan da romanın bütünlüğü bozulmaz fakat roman, heyecandan yoksun kalır.

Sonuç

Faulner'in kullandığı konu Livaneli'nin kullandığı konuya göre daha yalın bir çizgidedir. Fakat Livaneli'nin anlatıcı sayısı Faulkner'in anlatıcı sayısına oranla daha azdır. Bununla birlikte her iki yazarın da kullanmış oldukları anlatım tekniği, çalışmalarına çekici bir hava verir. Her iki yazarın anlatım tekniğini başarıyla uyguladığı açıktır. Her iki yazarın kullandığı anlatıcı sayısında büyük bir fark vardır. Faulkner anlatıcı yelpazesini daha geniş ve renkli tutarken Livaneli iki anlatıcı kullanmayı uygun bulur. Bundan dolayı okuyucu Faulkner'in çalışmasında olayları çok farklı yönlerden değerlendirme şansı elde eder. Bu çalışma bir olayın etrafında gelişirken bir yönüyle her karakterin kendi ayrı romanı da ortaya çıkar. Faulkner'da anlatıcıların tümü romanın karakterleriyken, Livaneli yazarı ve romanın başkahramanını anlatıcı olarak kullanır. Bu çalışmalarda anlatıcı sayısının birden fazla olması olaylara öznel bir bakış açısı kazandırır. Her iki çalışmada da anlatıcılardan sadece biri, estetik anlatımı kullanır. *Döşegimde Ölürlen*'de Darl, *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*'de ise yazarın tarzı daha estetikdir. Romanlardaki çoklu anlatı tekniği ile sağlanan farklı bakış açıları, olayların farklı yorumlanabileceği gerçeğini gösterir. Didaktik ve dayatmacı anlatı tekniğini reddeden çoklu anlatı tekniğinin daha özgür bir bakış açısını savunduğu açıktır. Bu bağlamda söz konusu çalışmalar, okuyucuya kendi yorumlarını yapabileceği bir alan sağlamaktadır.

ALINTI

Faulkner, W. (2011). *Döşegimde Ölürlen*. Çev. Murat Belge, İletişim Yayınları.

FitzSimmons David S. (2003). I See, He Says, Perhaps, On Time: Vision, Voice, Hypothetical Narration, And Temporality In William Faulkner's Fiction. Doktora tezi. The Ohio State University, s. 253.

Hale, Dorothy J. (1989). "As I Lay Dying's" Heterogeneous Discourse. *NOVEL: A Forum on Fiction*, Cilt. 23, No. 1 Duke University Yayını, 1989, s. 5-23.

Yıldız, F. (2014). Faulkner'in Döşegimde Ölüirken ve Livaneli'nin Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm adlı çalışmalarında çoğul anlatı. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 40-49. doi: [10.14687/ijhs.v11i2.2825](https://doi.org/10.14687/ijhs.v11i2.2825)

Kerr, Elizabeth M. (1962). "As I Lay Dying" as Ironic Quest. *Wisconsin Studies in Contemporary Literature*, Cilt 3, No. 1 Smith Reynolds Library, s. 5-19.

Livaneli, Z. (2001). *Bir Kedi, Bir Adam, Bir Ölüm*, Doğan Kitap Yayınları.

Palliser, C. (1986). Predestination and Freedom in As I Lay Dying. *American Literature*, Cilt. 58, No. 4 Duke University Yayınları, s. 557-573.

Simon, John K. (1963). What Are You Laughing at, Darl? Madness and Humor in *As I Lay Dying*. *College English*, Cilt. 25, No. 2 National Council of Teachers of English Press, s. 104-110.

Tebbetts, T. (2011). Postmodern Faulkner? Father Lie and Mother Death as Disruptions of the natural and Symbolic Orders in *As I Lay Dying*. *Philological Review*, Cilt. 37 No 1, s. 35-47.

Urgo, Joseph R. (1988). William Faulkner and the Drama of Meaning: The Discovery of the Figurative in "I Lay Dying". *South Atlantic Review*, Cilt. 53, No. 2 South Atlantic Modern Language Association Yayınları, s. 11-23.

[Extended English Abstract](#)

William Faulkner is a luminary author of American Literature. Zülfü Livaneli is receiving greater attention in both Turkish literature and world literature day by day. This study focuses on Faulkner's *As I Lay Dying* and Livaneli's *One Cat, One Man, One Death* in respect to the narration technique. This technique has been effectively used following the literary movement of Modernism. Both authors apply multiple narration successfully. There are similarities and some differences between the applications of multiple narration between the two authors. It is a fact that the multiple narration technique gives the reader an opportunity to evaluate a work of fiction from different perspectives. These perspectives deepen the meaning of the novel. Faulkner uses fifteen different characters as narrators in *As I Lay Dying*; However; Livaneli confines his novel, *One Cat, One Man, One Death* to two narrators. This study focuses first on Faulkner's *As I Lay Dying*. Faulkner is one of the pioneer modernist authors of American Literature. He uses modern techniques such as stream of consciousness and multiple narration successfully in *As I Lay Dying*. Faulkner fictionalises this novel with a simple event. Anse Bundren's wife, Addie, is seriously sick, and she is on her deathbed. *As I Lay Dying* is framed around the death of Addie and her final wish, which is to be buried at Jefferson, forty miles away from their home. As mentioned before, the fiction is framed around a very simple event. What makes *As I Lay Dying* one of masterpieces of America's twentieth century literature is the technique that Faulkner applied in this novel. Faulkner uses fifteen narrators in *As I Lay Dying*. Seven of the narrators are members of the same family. The different characters narrate the events from different perspectives. With this approach, the narration loses its objectivity, so the general atmosphere is conveyed through a subjective narration. When a character joins the narration, the reader focuses more on that character. This helps the realization of the character in question. The reader finds a chance to evaluate the events from an old man's perspective, a child's perspective, and sometimes from a young girl's perspective. It can be suggested that too many narrators can cause chaos in the narration; but it can also be suggested that what makes the novel attractive is the chaos itself. Most of the narration is done by one character, Darl. At the beginning Darl seems to be more objective in narration. In some parts, Faulkner uses Darl as omniscient narrator. When he is far from home, he narrates what happens at home.

However; by the end of *As I Lay Dying*, as Darl loses his mental power, he becomes less objective. After that, Cash becomes the objective narrator of *As I Lay Dying*. The second novel to be focused on is *One Cat, One Man, One Death*. The multiple narration in this novel is not bright and breezy, as with the narration of *As I Lay Dying*. The number of narrators in *One Cat, One Man, One Death* is fewer than the narrators of *As I Lay Dying*. There are just two narrators. The smaller number of narrators does not function as a disadvantage in the smoothness of the novel. Two different points of view make the fiction exciting. The first narrator is the author of the novel. The novel is divided into thirteen parts. After each part, there is a handwritten section written in italics. The parts in italics belong to the second narrator. The second narrator is Sami, the protagonist of the novel. The function of the second narrator is to confirm or disapprove the narration of the first narrator. This role deepens the meaning of the fiction. This allows the reader to have preconceived opinions about the narration of the first narrator. The two parts are about the same character, but they narrate different stories. In other words, there are two stories in one novel. The first part appears as a detective novel, whereas the second part appears as a love novel. Faulkner's fiction in *As I Lay Dying* seems simpler than the fiction in *One Cat, One Man, One Death*. What makes both studies attractive is the technique of narration they have applied in their novels. It is evident that the application of this technique is quite successful in both novels. All narrators of Faulkner are the characters of the novel. Livaneli uses two narrators, one of whom is the writer of the novel. Another difference is the time periods in which the novels were written. It took a few weeks for Faulkner to write *As I Lay Dying*, while Livaneli claims that it took twenty five years to reach the final version of *One Cat, One Man, One Death*.